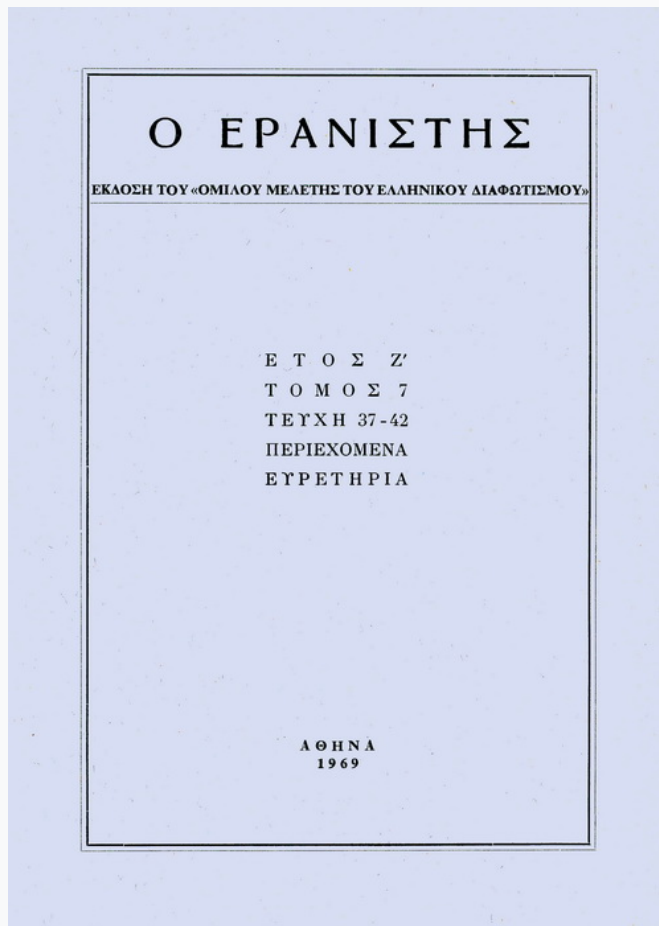

The Gleaner

Vol 7 (1969)

Η προσγραφόμενη στον Ρήγα πρώτη έκδοση του Αγαθάγγελου. Το μόνο γνωστό αντίτυπο

Αλέξης Πολίτης

doi: [10.12681/er.9911](https://doi.org/10.12681/er.9911)

Copyright © 2016, Αλέξης Πολίτης

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Πολίτης Α. (2016). Η προσγραφόμενη στον Ρήγα πρώτη έκδοση του Αγαθάγγελου. Το μόνο γνωστό αντίτυπο. *The Gleaner*, 7, 173–192. <https://doi.org/10.12681/er.9911>

Η ΠΡΟΣΓΡΑΦΟΜΕΝΗ ΣΤΟΝ ΡΗΓΑ ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ

Τὸ μόνο γνωστὸ ἀντίτυπο

Στὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, στὸ Λαογραφικὸ Μουσεῖο καὶ Ἀρχεῖο, βρίσκεται (μὲ τὸν ἀριθμὸ Σπ. Α. 837) ἡ προσγραφόμενη στὸν Ρήγα Βελεστινλή πρώτη ἔκδοση τοῦ Ἀγαθάγγελου, γνωστὴ ὡς σήμερα μόνο ἀπὸ πληροφορίες¹. Τὸ ἀντίτυπο προέρχεται ἀπὸ τὴ βιβλιοθήκη τοῦ Ν. Γ. Πολίτη, καθὼς δείχνει ἡ σφραγίδα στὴν προμετωπίδα, καὶ πρόκειται προφανῶς γιὰ τὸ ἀντίτυπο ἐκεῖνο τοῦ Ἀγαθάγγελου τὸ ὁποῖο ἀναφέρει ὁ Ν. Γ. Πολίτης, χωρὶς ὅμως νὰ δηλώνῃ ρητὰ πῶς δρiscόταν στὴν κατοχὴ του².

Τὸ ἔντυπο λοιπὸν ἐλάνθανε. Τὴν ταυτότητά του μὲ τὴν λεγόμενη ἔκδοση τοῦ Ρήγα τὴν πιστοποιήσε ὁ κ. Κ. Θ. Δημαρᾶς, ὁ ὁποῖος καὶ μὲ καθοδήγησε στὴν παραπέρα ἔρευνα.

Πρόκειται γιὰ ἓνα μικρὸ φυλλάδιο σὲ 8^ο μικρὸ μὲ προμετωπίδα καὶ 44 ἀριθμημένες σελίδες. Γιὰ χρόνος τῆς ἔκδοσης σημειώνεται τὸ 1279 καὶ γιὰ τόπος ἡ ἐξίσου φανταστικὴ Ἀγαθοῦπολη. Ἐντύπωση κάνει ἡ κομψότητα τοῦ βιβλίου, στὸ τύπωμα χρησιμοποιεῖται καὶ κόκκινο μελάνι καὶ τὸ κείμενο στολίζεται μὲ περίτεχνες δινιέττες³. Ἐπειδὴ τὸ ἀντίτυπο εἶναι μοναδικό, τὸ ἀναδημοσιεύουμε σὲ φωτοτυπία.

1. Εὐσεβοῦς τινος συντάκτου . . . Ζηλοπροφίτου, Σύνταγμα πνευματικόν. Ἐρμούπολις 1838 σελ. ιβ', κα', κβ', κγ' καὶ ἄλλοῦ. Πρβλ. Α. Βρανούση, *Ρήγας* (Β. Β. 10) Ἀθήνα 1953, σελ. 80 - 81.

2. Δημόδεις δοξασίαι περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἑλλ. Ἔθνους, Λαογρ. Σύμμεικτα τ. Α' σελ. 25 «. . . Τὸ ἔργον ἐξεδόθη ἀνωνύμως ἐν Λιψία, πιθανῶς κατὰ τὸ 1751, ἢ μικρὸν ὕστερον, τῆς σπανιωτάτης ἐκδόσεως ταύτης ἐν μόνον ἀντίτυπον εἶναι γνωστόν . . . ».

3. Μὲ τὴν καθοδήγησιν καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ κ. Α. Βρανούση ξεφύλλισα τὴν «Ἐφημερίδα» τῶν ἀδελφῶν Πούλιου, στὸ τυπογραφεῖο τῶν ὁποίων τύπωσε βιβλία τοῦ ὁ Ρήγας — καθὼς καὶ τὰ περισσότερα βιβλία, τὰ τυπωμένα στὴ Βιέννη κατὰ τὴν δεκαετίαν 1790 - 99. Ἀπὸ τῆς βινιέττης τοῦ Ἀγαθάγγελου συνάντησα τὸν μονοκέφαλο ἀετὸ (στὴν κορυφὴ τῆς σελ. 3 στὴν ἔφημερίδα τοῦ ἔτους 1791 καὶ τοῦ 1797) καθὼς καὶ τὸ ἀβγὸ μὲ τῆς τέσσερις κουκκίδες (ἀπαντᾶται σὲ κάθε σελίδα καὶ ἀποτε-

Ἡ μόνη μας πληροφορία πὺς ἐκδότης αὐτοῦ τοῦ διδλιαριδίου εἶναι: ὁ Ρήγας προέρχεται ἀπὸ ἓναν μεταγενέστερο ἐκδότη τοῦ Ἀγαθάγγελου, τὸν ἐπονομαζόμενον Ζηλοπροφήτη⁴. Ἡ ἐπικριτικὴ διάθεσις τοῦ τελευταίου ἀπέναντι στὴν ἐκδοτικὴ προσπάθεια τοῦ Ρήγα καὶ τὸ ὅτι ἡ εἴδησις αὐτὴ δὲν ξέρουμε νὰ διαφεύσθηκε ποτὲ (στὰ 1838 ποὺ τυπώθηκε ἡ ἐκδοσις θὰ ζοῦσαν ἀκόμη πολλοὶ γνώριμοι τοῦ Ρήγα), συνηγοροῦν γιὰ τὴν ἀλήθεια τῆς πληροφορίας. Ἡ εὕρεσις τοῦ ἀντιτύπου δείχνει ἐξάλλου τὴν εὐσυνειδησία καὶ τὴν ἀκρίβεια τοῦ Ζηλοπροφήτη, ὅλα ὅσα ἀναφέρει γιὰ τὴν ἐκδοσις τοῦ Ρήγα εἶναι σωστά. Θὰ τὴν ὀνομάζουμε λοιπὸν στὸ ἐξῆς ἐκδοσις τοῦ Ρήγα δίχως νὰ ἐρευνήσουμε περισσότερο γιὰ τὴν ἀλήθεια τῆς πληροφορίας.

Στὴν ἐκδοσις τοῦ Ρήγα ὑπάρχει ἓνα κενὸ (πρὸλ. ἐκδοσις Ζηλοπροφήτη, Ἑρμούπολις 1838 σελ. 59 καὶ 72). Λεῖπει τὸ τέλος τοῦ κεφαλαίου Ζ' καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ κεφαλαίου Η'⁵. "Οτι τὸ κενὸ αὐτὸ ὀφείλεται σὲ παραδρομὴ καὶ ὄχι σὲ σκόπιμη ἐπέμβασις στὸ κείμενον, τὸ πιστοποιεῖ ἡ ἔλλειψις τοῦ τίτλου τοῦ κεφαλαίου Η' ἀπὸ τὸ κεφάλαιον Ζ' περὶ κατευθεῖαν στὸ κεφάλαιον Θ'. "Ωστε, εἴτε ἡ ἐκδοσις ἐγίνε ἀπὸ λειψὸ χειρόγραφον, εἴτε κάποια φύλλα παράπεσαν στὸ τύπωμα. Τὸ κομμάτι ποὺ λείπει τὸ δημοσιεύουμε σὲ ἐπίμετρο· τὸ παίρνουμε ἀπὸ τὴν ἐκδοσις τοῦ Ζηλοπροφήτη.

"Ἄν ἡ ἐκδοσις ὀφείλεται στὸν Ρήγα, πιθανότερον εἶναι νὰ ἐγίνε κατὰ τὴν πρώτην παραμονὴν τοῦ στὴν Βιέννη (1790 - 91). Τότε παρατηροῦμε μιὰ ἔντονη ἐκδοτικὴ τοῦ δραστηριότητα· τυπώνει σ' ἓνα χρόνον δυὸ ἀκόμη βιβλία⁶. Ὁ λίγος καιρὸς ποὺ θὰ εἶχε στὴν διάθεσίν του δικαιολογεῖ καὶ τὸ λάθος στὸ τύπωμα. Ἀντίθετα, τὴν δευτέρην φορὰ ποὺ ἐβρέθηκε στὴν Βιέννη (1796 - 1797) ἦταν πιά συνεπαρμένος ἀπὸ τὴν Γαλλικὴ Ἐπανάστασις καὶ τὴν πίστην στὴν ἔνοπλη ἐξέγερσις. Λίγονται νὰ ἐκδίδῃ προφητικὸν κείμενον τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ποὺ συνθέτει καὶ διαδίδει τὸν Θούριον — ἀλλὰ ἂς μὴν ἀποκλείσουμε καὶ μιὰ διμέτωπὴ προσπάθεια. Καὶ ἔνοπλη ἐπανάστασις καὶ ἀγαθαγγελισμός. Ἴσως πάλι ἀργότερον νὰ ἀποκηρύξῃ σιωπηρὰ τὴν ἐκδοσις τοῦ Ἀγαθάγγελου καὶ γι' αὐτὸ οἱ βιογράφοι του δὲν ἤξεραν — ἢ δὲν θέλησαν νὰ ποῦν — τίποτε.

λεῖ μαζί με ἄλλες βινιέττες μιὰ σύνθετη) στὸ φυλλάδιον «Τηλέμαχος καὶ Καλυψώ», Τυπογραφεῖο Μαρκεῖδ. Πούλιου, Βιέννη 1796 καθὼς καὶ στὸ Καλενδάριον τοῦ 1796, στὸ ἴδιον τυπογραφεῖον.

4. Βλ. σημ. 1.

5. Στὴν σελ. 33, στίχος 6, ἀνάμεσα στίς φράσεις «τί μέλλει γενέσθαι» καὶ «καὶ καταβαλεῖς αὐτούς».

6. Βρανούση, δ. π. σελ. 33.

Μνεία γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ Ρήγα, χωρὶς ὅμως νὰ ἀναφέρεται ποῖός εἶναι ὁ ἐκδότης, μᾶς παρέχουν καὶ οἱ ἰδιόγραφες σημειώσεις τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου, ποὺ τὶς προτάσσει σ' ἓνα δικό του χειρόγραφο τοῦ Ἀγαθάγγελου, γραμμένες τὸ 1832. Τὸ χειρόγραφο αὐτὸ ⁷ τὸ παρέδωκε ὁ ἴδιος ὁ Οἰκονόμος μὲ ἓνα χειρόγραφο, ἀντίγραφο «τοῦ ἐκδεδομένου βιβλιαριδίου τοῦ Ἀγαθαγγέλου» καὶ σημείωσε στὸ περιθώριο τὶς διαφορετικές γραφές. Καὶ μᾶς πληροφορεῖ ὁ ἴδιος πῶς: «τὸ δ' οὖν τυπωθὲν βιβλίον τοῦ Ἀγαθαγγέλου καὶ αὐτὸς ἐγὼ μέμνημαι ἰδὼν, καὶ ἀναγνῶς ἔτι παῖς ὢν (περὶ τὸ 1792 - 95), πεμφθὲν βῶρον παρὰ τινος ἐκ τῆς Εὐρώπης τῷ ἀοιδίμῳ πατρί... καὶ ἦν τὸ τεῦχος ἐν τῇ ἡμετέρᾳ βιβλιοθήκῃ μέχρι: τῆς ἐκ τῆς πατρίδος εἰς Σμύρνην μετοικεσίας ἡμῶν... Τοῦτο δ' οὖν τὸ ἔκτυπον τοῦ Ἀγαθαγγέλου, μέμνημαι ὅτι καὶ ὁ ἀείμνηστος πατὴρ ὁ ἡμέτερος παραβάλλων πρὸς ἄλλον παλαιὸν τοῦ Ἀγαθαγγέλου χειρόγραφον... (ἦν δε γεγραμμένον περὶ τὸ 1760 ἔτος ὡς ἔτι μέμνημαι), εὗρισκε τὸ τετυπωμένον ἐν πολλοῖς διαφέρον τοῦ ἡμετέρου χειρογράφου, καὶ πολλαχοῦ ἔλλειπες καὶ συγκεκομμένον, καὶ τὴν ἔκδοσιν οὐκ ἐπήνει...».

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Οἱ χρησιμοὶ τοῦ Ἀγαθάγγελου, γραμμένοι ἀπὸ τὸν Θεόκλητο Πολυεῖδη γύρω στὰ 1750 ⁸ γνώρισαν μεγάλη δημοτικότητα. Ὁ ἴδιος ὁ Πολυεῖδης δὲν γνωρίζουμε νὰ τοὺς τύπωσε, ἡ ἔκδοση τοῦ Ρήγα πρέπει λοιπὸν νὰ θεωρηθῇ ἡ πρώτη, καμωμένη γύρω στὰ 1791 - 96. Φαίνεται πῶς ἀκολούθησε μιὰ ἄλλη στὸ Μεσολόγι, τὸ 1824, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ Ἱ. Φιλήμων ⁹ καὶ ὁ Ζηλοπροφήτης ¹⁰. Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἔκδοση αὐτὴ δὲν ἔχουμε κανένα ἀντίτυπο.

7. Βρίσκεται στὸ Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης μὲ τὸν ἀριθμὸ Ἀποθήκη 30231. Δὲν περιέχεται στὸν κατάλογο τῶν χειρογράφων τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης τοῦ Α. Σιγάλα. Τὴν ὑπόδειξή του τὴν ὀφείλω στὸν καθηγητὴ μου Λίνο Πολίτη.

8. Βλ. τὸ περιεκτικότερο ἄρθρο «Ἀγαθάγγελος» τοῦ Ν. Γ. Πολίτη περασμένο στὰ Λαογραφικὰ Σύμμεικτα, σελ. 26. Ἐπίσης τοῦ ἴδιου *Λημνῶδεις δοξασίαι*, ὁ. π. σελ. 23, 24. Ἀκόμα τὸ ἐκτε-

νὲς ἄρθρο τοῦ Εὐλόγιου Κουρίλα γιὰ τὸν Πολυεῖδη στὰ *Θρακικά*, τόμ. ΙΓ', ΙΔ', ΙΕ'.

9. Ἱ. Φιλήμωνος, *Δοκίμιον Ἱστορικὸν περὶ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας*, 1834 σελ. 68 σημ. α' : ἐπιτίθειοι τινὲς γνωρίζοντες τὴν τοιαύτην ὑπόληψιν τοῦ Λαοῦ περὶ τῶν Εὐαγγελισμῶν τοῦ Ἀγαθάγγελου ἐνήργησαν τὴν ἐν Μεσολόγιον μετατύπωσίν του, 1824.

10. Ὁ. π. σελ. κγ'.

Ἡ παλαιότερη γνωστὴ ὡς σήμερα ἦταν τυπωμένη στὴν Ἀθήνα τὸ 1837 (Γκ. Μ. 2915) μὲ τὴν σημείωση «β' ἔκδοσις» καὶ τὰ ἀρχικὰ Ο.Ι.Κ. Ἀκολουθεῖ ἡ ἔκδοσις Στεφανίτζη, Ἀθήναι 1838 (Γκ. Μ. 3049) καὶ τοῦ Ζηλοπροφήτη, Ἑρμούπολις 1838 (Γκ. Μ. 2968). Ἡ τελευταία εἶναι σημαντικὴ καὶ γιὰ τὶς πληροφορίες ποὺ δίνει στὸν πρόλογό της καὶ γιὰ τὸν λόγιον, καὶ πιθανότατα κληρικὸς, ἐκδότης παραθέτει σὲ εἶδος κριτικοῦ ὑπομνήματος τὶς διαφορετικὰς γραφεὶς τῶν ἄλλων χειρογράφων ποὺ εἶχε ὑπόψη του, καθὼς καὶ τὶς γραφεὶς τοῦ Ρήγα.

ΓΙΑ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΟΥ

Ἄμα ρίξουμε καὶ μιὰ μόνο ματιὰ στὸ ἔργο, θὰ ἀπορήσουμε μὲ τὴν τεράστια διάδοσιν τοῦ Ἀγαθαγγέλου, ποὺ καὶ ὡς διδῶν κυκλοφόρησε μὲ μικρὰς παραλλαγὰς σ' ὅλον τὸν 19^ο αἰῶνα, ἀλλὰ καὶ μυθολογικὸ θάρος τεράστιον ἀπέκτησε· γιὰ τὸν λαὸν ὁ Ἀγαθαγγελοῦ προέλεγε τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Ἑθνους. Τὸ κεῖμενον τὸ ἴδιον δὲν δικαιολογεῖ τέτοια δημοτικότητα. Τὸ χαρακτηρίζει ἀκατανοησία, ἑλλειψὶς εἰρμῶν καὶ λογικῆς συνέπειας. Καὶ τὸ σπουδαιότερον, καμιά προφητεία γιὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους, ἢ ἔστω γιὰ κάποιο καλύτερον μέλλον. Οὔτε λέξις γιὰ τὸ περίφημον «ξανθὸν γένος» ἢ γιὰ κάποια ἀπὸ Θεοῦ δοθέντα. «Περὶ τῆς τύχης τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν ὁμιλεῖ διὰ βραχυτάτων καὶ ὅλως ἐν παρόδῳ»¹¹. Ἐλάχιστα γιὰ τὸ Βυζάντιον, ἀντίθετα πολλὰς πληροφορίες γιὰ τὰ διάφορα βασίλεια τῆς Εὐρώπης, μὲ κύριον στόχον τὴ Γερμανία καὶ τὶς «αἰρετικὰς» θρησκευτικὰς τῆς πεποιθήσεις καὶ ὅλα σὲ τόσο σκοτεινὸ ὕψος¹², ὥστε «δεῖται Δηλίου κολυμβητοῦ πρὸς κατανόησιν τοῦ κειμένου»¹³. Τί νὰ ὑποθέσῃ κανεὶς; Πῶς οἱ Ἕλληνες ἀναγνώστες μὲ θαυμαστὰς γνώσεις καὶ ἱκανότητα ἐρμήνευαν τὰ δυσνόητα ὑπονοούμενα; Καὶ θὰ τοὺς ἐνδιέφεραν ἄραγε τὰ πράγματα τῆς Πολωνίας ἢ τοῦ Βελγίου; Ἡ ἄρκεσαν οἱ δύο τρεῖς ὑπαινιγμοὶ στὸ κεφάλαιον Ε' γιὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ Ρώσου αὐτοκράτορα καὶ τὴν συντριβὴν τῶν Ἰσμηλιτῶν — ποὺ ὅπως

11. Ν. Γ. Πολίτου, *Δημῳδοὶς δοξασίαι*... ὁ. π. σελ. 25.

12. Φράσεις μὲ ἰδιότυπη σύνταξιν καὶ κοφτερά. Ἡ ἔκδοσις Ἑρμουπόλεως 1838 τὶς ἀριθμεῖ μάλιστα. Φαίνεται πὼς αὐτὸ θὰ συνέβαινε καὶ σὲ ὀρισμένα χειρόγραφα καὶ πὼς ἓνα τέτοιο χεῖρό-

γραφο θὰ εἶχε ἴσως ὑπόψιν τοῦ ὁ Σολωμός. Γιατὶ πιστεύω πὼς ἡ πηγὴ γιὰ τὸ ὕψος τῆς «Γυναίκας τῆς Ζάκυθος» θὰ πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ στὸν Ἀγαθαγγελοῦ καὶ μάλιστα στὴν ἀρχὴν του.

13. Κουρίλας, ὁ. π. *Θρακικά* II' σελ. 148.

σημειώνει ὁ Ν. Γ. Πολίτης¹⁴ εἶναι παρέμβλητοι στὸ ἔντυπο, ἀπὸ ὅπου πέρασαν καὶ στίς υπόλοιπες ἐκδόσεις, ἐνῶ λείπουν ἀπὸ τὰ περισσότερα χειρόγραφα — γιὰ νὰ δώσουν τέτοια διάδοση καὶ ἀξία στὸν Ἀγαθάγγελο, ὥστε καὶ μόνο τὸ ὄνομά του νὰ φορτισθῇ μὲ τὸ μυθολογικὸ θάρος ποὺ τὸ κράτησε ὡς τίς μέρες μας.

Νομίζω πὼς ἡ κύρια αἰτία τῆς δημοτικότητος τοῦ Ἀγαθάγγελου πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ ἀκριβῶς στὴν ἀκατανοησία του. Ὁ κόσμος τὸ ἔδλεπε σὰν κάτι τὸ μαγικόν, τὸ ἀνερμήνευτο ἐπομένως, ποὺ ὅλη του ἡ δύναμη ὀρίσκεται ἴσα-ἴσα στὸ ἐξαιρετικὰ δυσνόητο ὕφος. Συμβαίνει δηλαδὴ κάτι παρόμοιο μὲ τίς ἐπωδές. Τὰ λόγια δὲν εἶναι ὁ λόγος, σημάδια ποὺ δηλώνουν τὴ σκέψη, παρὰ ἀποκτοῦν μιὰ δική τους ὑπόσταση, ἀνεξάρτητη ἀπὸ κάθε λόγο (= λογική) καὶ συνεπῶς δική τους λειτουργία. Λειτουργοῦν μὲ τὴν ὑποβολή, καὶ κάθε διβλίον, χειρόγραφο ἢ ἔντυπο, εἶχε μεγάλη δύναμη ὑποβολῆς γιὰ πολλοὺς λόγους, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ σπανιότητά του καὶ τὸν σύνδεσμο μὲ τοὺς κοινωνικὰ ἀνώτερους, τοὺς ἱερεῖς κλπ.¹⁵

Σημειώνουμε, τέλος, πὼς μὲ τὴν δημιουργία τοῦ ἐλεύθερου βασιλείου καὶ τὴν στροφή πρὸς τὴν συντήρηση, πληθαίνουν οἱ Ἀγαθαγγελιστές. Τὸ 1837 ἔχουμε μιὰ ἐπανέκδοση, τὸ 1838 δύο ἀκόμη, τὸ 1849 καὶ τὸ 1853 καινούριες πάλι ἐκδόσεις.

Εἶναι χαρακτηριστικόν, πὼς ὁ ἐκδότης τοῦ 1849 εἶναι ὁ Κοσμάς Φλαμιάτος, ὁ ὁποῖος συνδέεται στενὰ καὶ μὲ τὸν περίφημο μοναχὸ Χριστόφορο Παπουλάκη¹⁶ καὶ ἀνήκει στοὺς κύκλους τῆς αὐστηρῆς ὀρθοδοξίας. Τὴν ἐποχὴ ποὺ ἓνα μέρος τοῦ ἐλληνισμοῦ πάλευε γιὰ νὰ ἀνδρωθῇ, μὲ ὅπλο τὸν ὀυτικοφερμένο ὀρθὸν λόγο, ἔσοι διδάσκουν τὴν ἐξ ἀποκαλύψεως γνώση ὀπλίζονται μὲ τίς προφητείες τοῦ Ἀγαθάγγελου. Ἐνα κείμενο ποὺ γράφτηκε γιὰ θρησκευτικοὺς σκοποὺς χρησιμοποιεῖται τώρα γιὰ διαφορετικοὺς ἀγῶνες.

Ἀλέξης Πολίτης

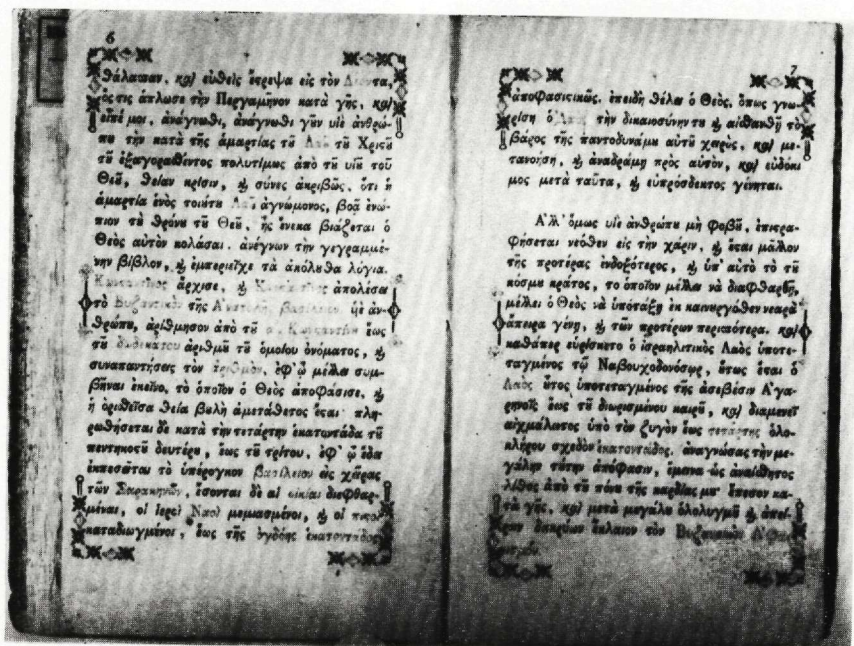
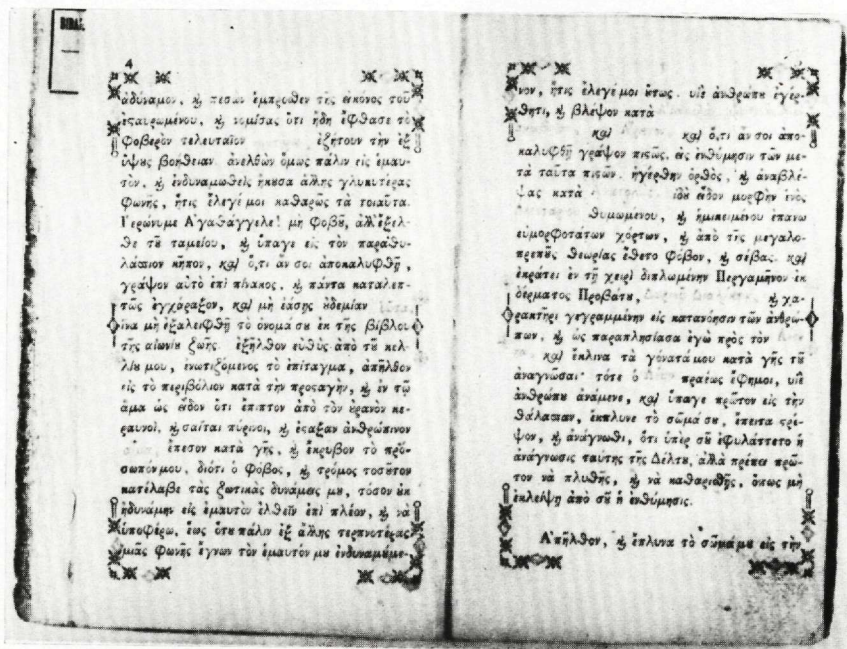
14. Λαογρ. Σύμμεικτα σελ. 25.

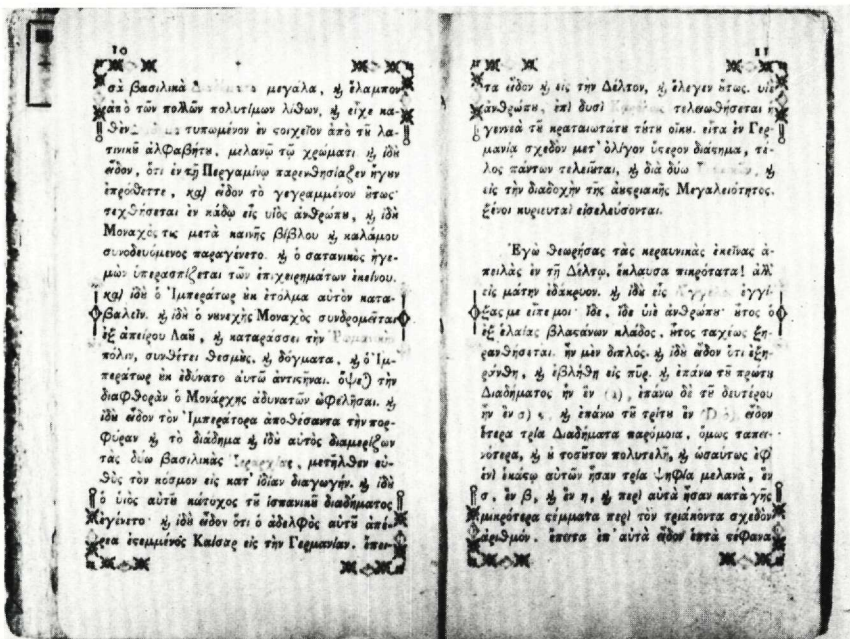
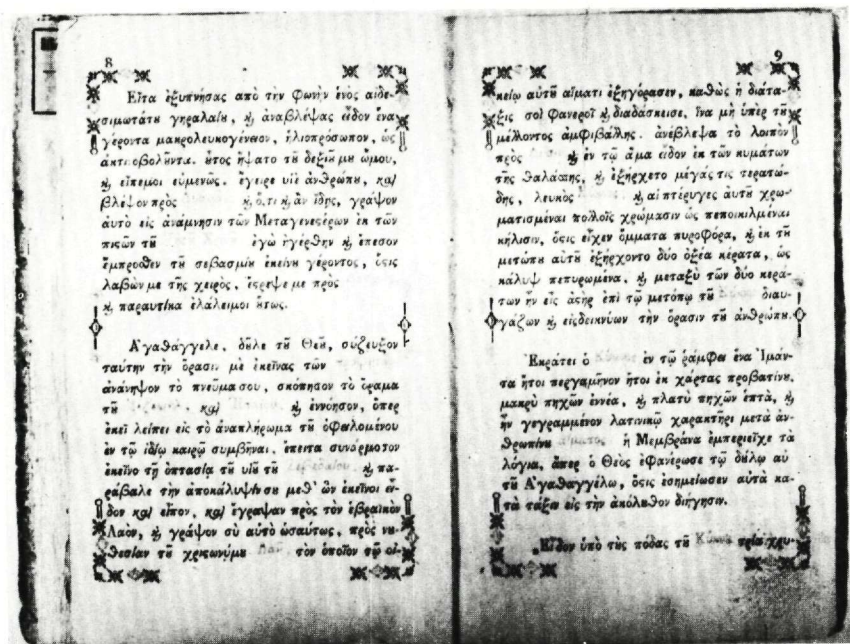
15. Πρβλ. Κ. Ρωμαίου, *Μικρὰ Μελετήματα*, σελ. 259 σημ. 1, ὅπου γίνονται λόγος γιὰ ὀμαδικὴ ὑποβολή: «... ἐπὶ τέλους διάβασε ὁ παπὰς στὴν ἐκκλησία τὸ βιβλίον τοῦ Χουρμουζιάδου καὶ τὸ κακὸ ἐπέρασε, ὅχι βέβαια μὲ τὴν

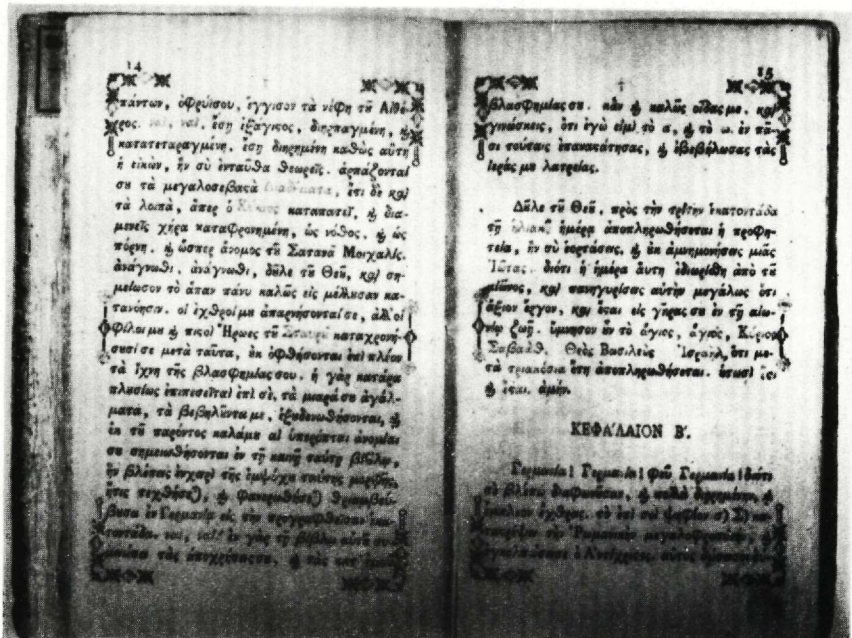
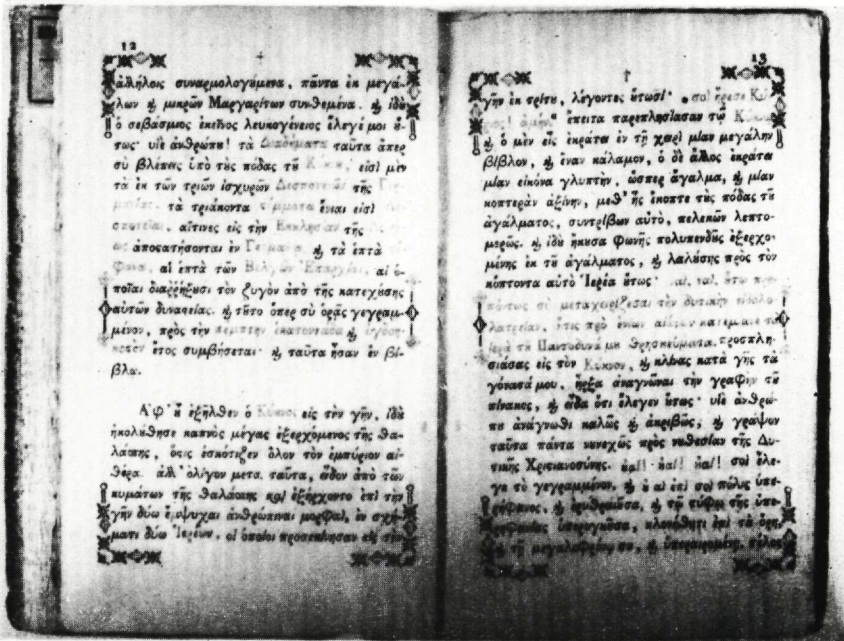
κατανόησή του ἀλλὰ μὲ τὴν ἀντίθετη ὑποβολή ποὺ ἔκανε ἓνα βιβλίον σταλμένο ἀπὸ τὴν Πόλιν».

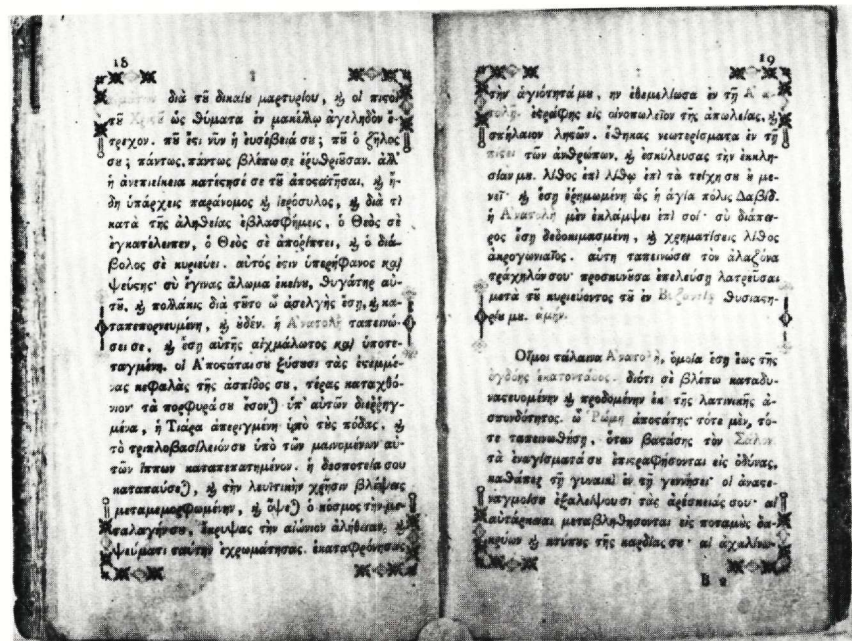
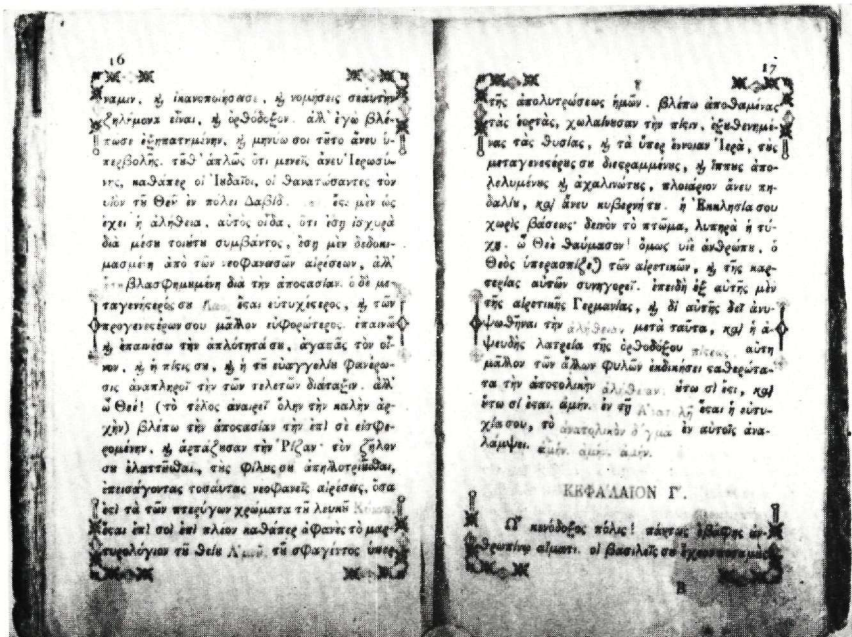
16. Γιὰ τὸν Κοσμά Φλαμιάτο καὶ τὸν Παπουλάκη βλέπε: Μπάμπη Ἀννίνου, *Ἱστορικὰ σημειώματα*, Ἀθῆναι 1925, σελ. 377 - 481.

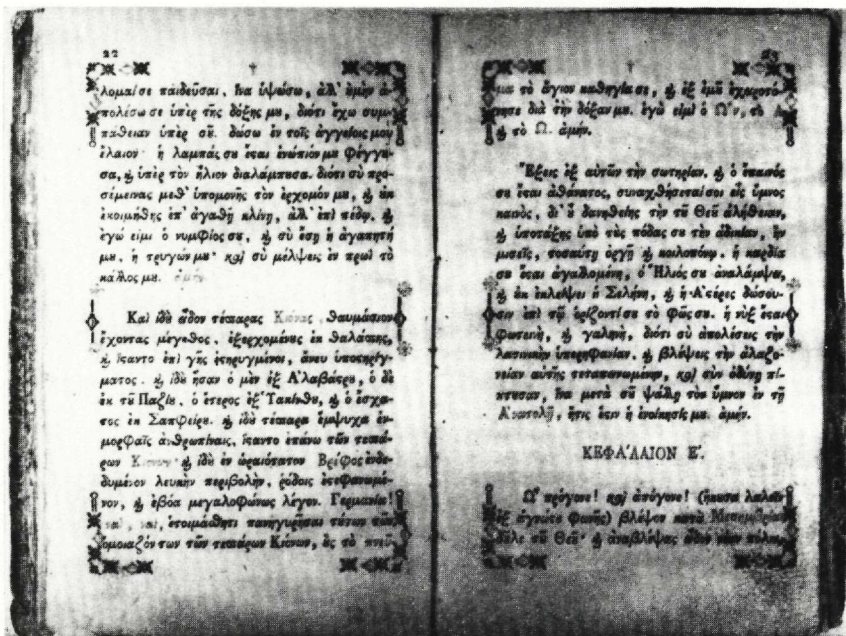
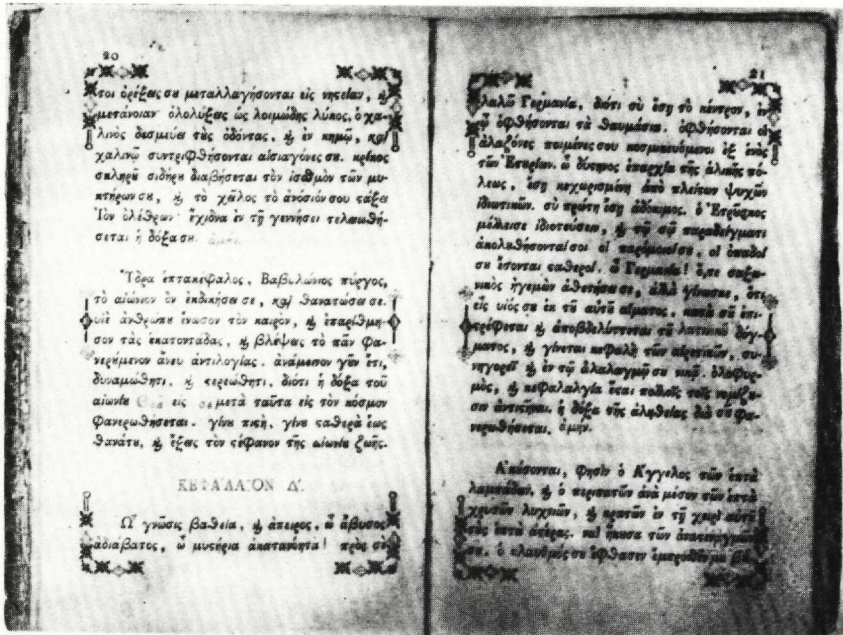
Στις σσ. 179-190 δημοσιεύεται σὲ φωτοτυπία ὁλόκληρο τὸ κείμενο τοῦ Ἀγαθάγγελου ἀπὸ τὸ ἀντίτυπο τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Στὸ Ἐπίμετρο πὺ ἀκολουθεῖ (σ. 191-192), δημοσιεύεται ἀπὸ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ζηλοπροφήτη (1838) τὸ κομμάτι τῆς προφητείας πὺ λείπει ἀπὸ τὴν ἔκδοσιν τοῦ «1279», βλ. παραπάνω σ. 174.

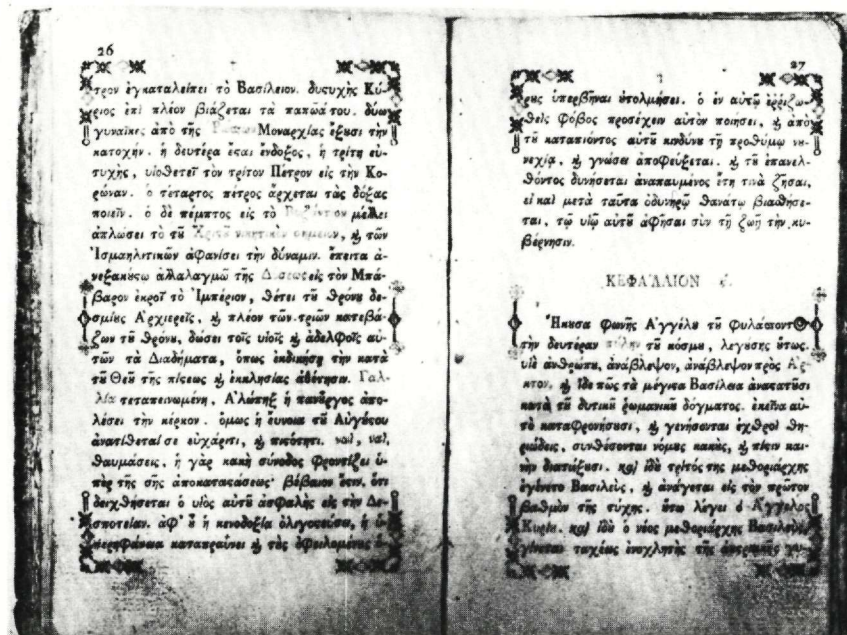
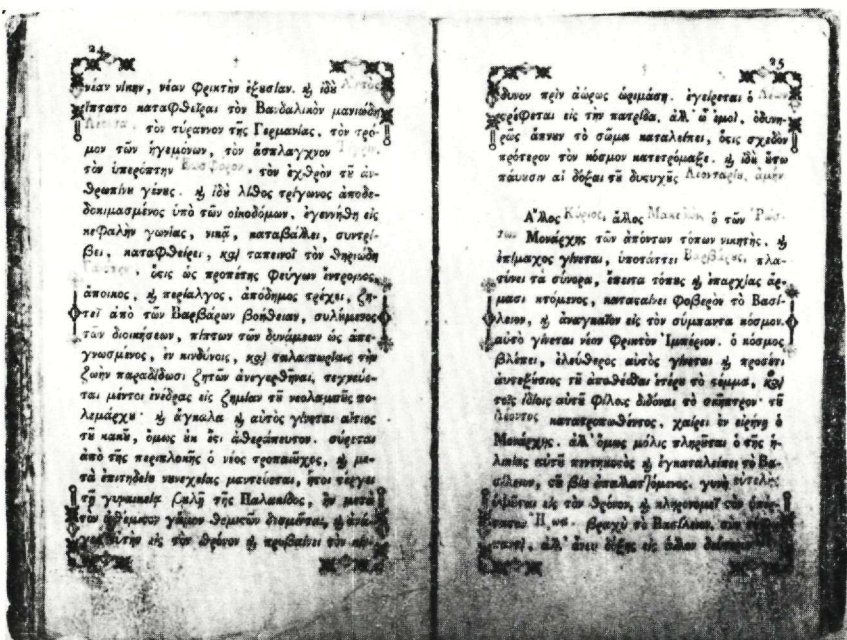

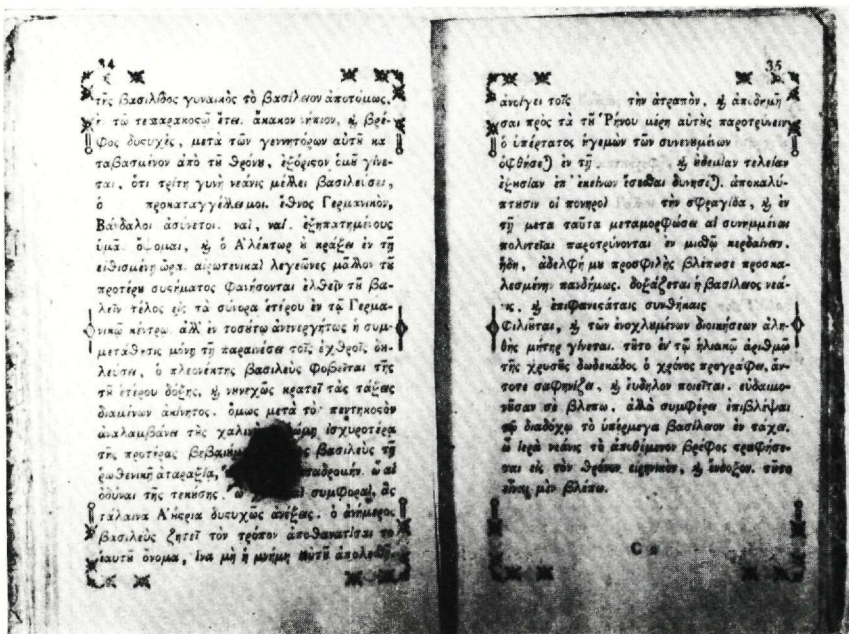
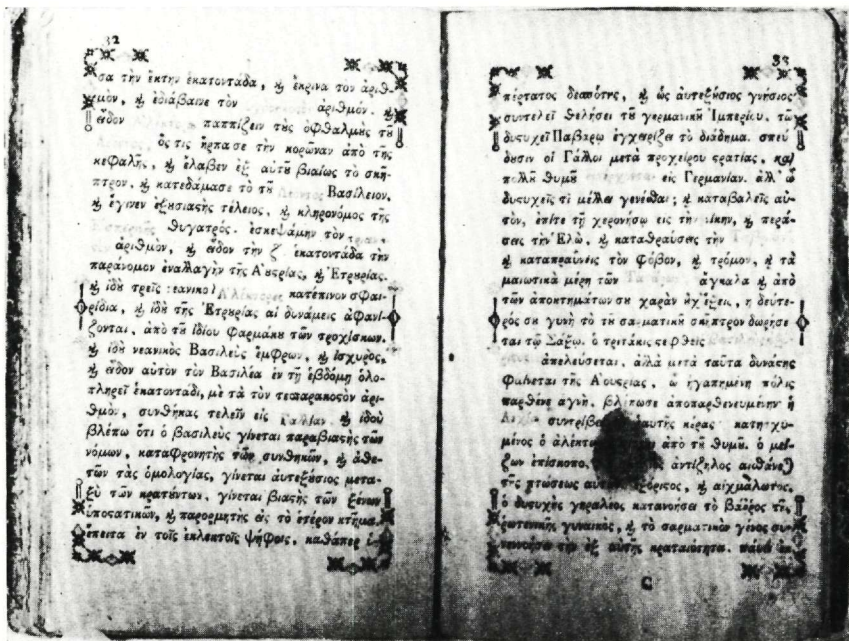

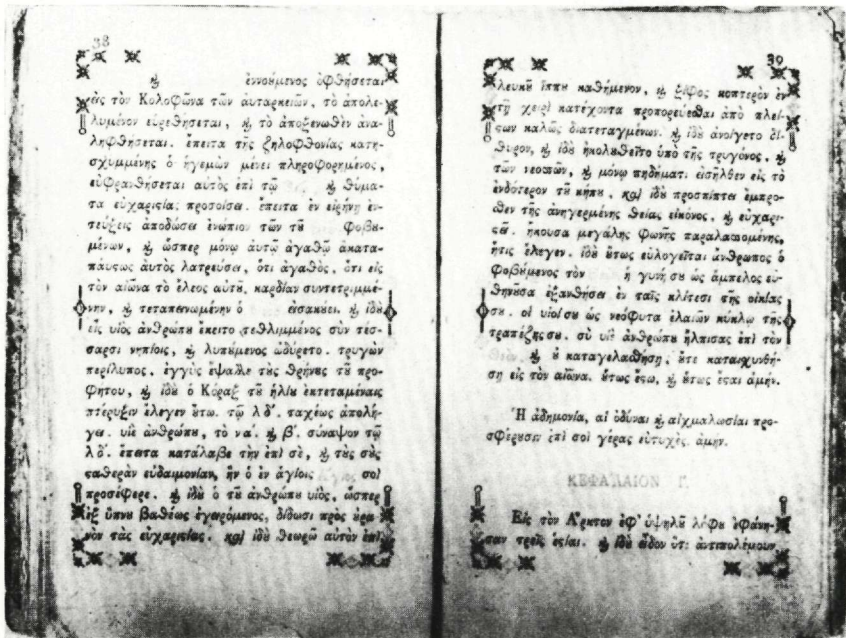
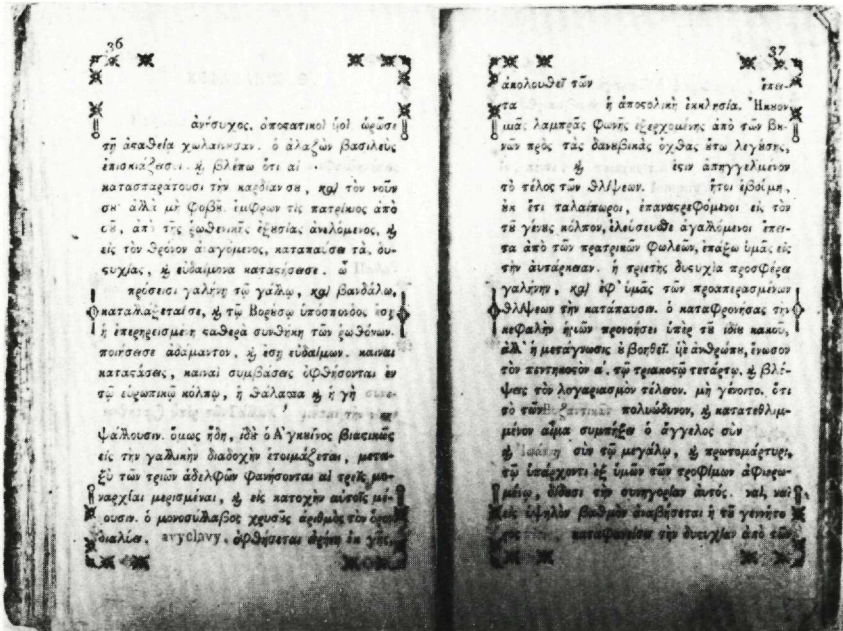
καίς, καὶ ἰδὲ σχεδὸν ὅτος ζήμιος ἢ καταδ-
μαζει αὐτὴν, δίδει αὐτῇ ἰδοῦν τὰ παιδεύσαι
τὴν ἀνερπὴν ἑβραϊαν, ἢ ἰδὲ ἰβρίαζε τὰς συν-
δικας, ἢ μετὰ τῶν παραδουμένων τυραννικῶς ἐ-
πιχειρεῖται τὸ τὰ ἐτίμη κτήμα. ἀλλ' ὁ Γαλ-
λιανὸς πρὶ ὑπάρχῃ, ὁ νέος Βασιλεὺς ἀγχι ὑμᾶς
εἰς τὸ μακροῦν, ἢ ὑμᾶς ὡς ἀσπλάγχα θύ-
ματα, ἢ λυκοὶ λιμνῶντες ἐπὶ τὰ ὑψηλό-
τατα ὄρη ἀφίστανται τὴν ζωνὴν, ἢ φανήσονται ἐν-
καταλειμμένα τὰ ἐπιχειρήματα ὑμῶν, σκο-
πῆτε μάλιν ὁ ἀδελφεὶς, ὁ Μπαβελος.
ἢ γηνηται, τὰ μεγαλὴ Καρὸν τῷ βαφικῷ
Στιφανῷ ἐκφέται, ἀλλ' οἷμαι, ὁδοῦν παρὰ
δειγμα, εἰς τὸ γ'. ἔτος τελειῶσιν οὖν τῇ ζωνῇ
ἢ τὸ βασιλεῖμα αὐτῶν, ἢ τὰ ἐφ' ἰδιωμα-
ζοντο εἰς τίπασα μὲν, ἢ ἰδὲ πρῶταίς βρα-
χύνει Φιγυρίων κατ' ἔχον, κατεφάρμαξε τὴν αἰ-
κμήν, ἢ ἰδὲ φωνὴ λήγεται, ὁ προγενεὶς
Λόγιος ὑπάρχῃς εὐτυχῇ, καὶ εἰς ὅρας ἕως
τῆς ἐβδόμης ἡμετέρας, ὅπως ἔως ἀποσπῶν-
τας εἰς Λακίον, ἀφίστανται αἱ εὐχαιροί, ἢ
ἔως ὅς τὸν κατακαρῶνται τάνους αἱ δόξαι, ὁ
Βλακὶ ἀδυνατῶν τὴν μεγαλοπρέπειαν ἰδὲ

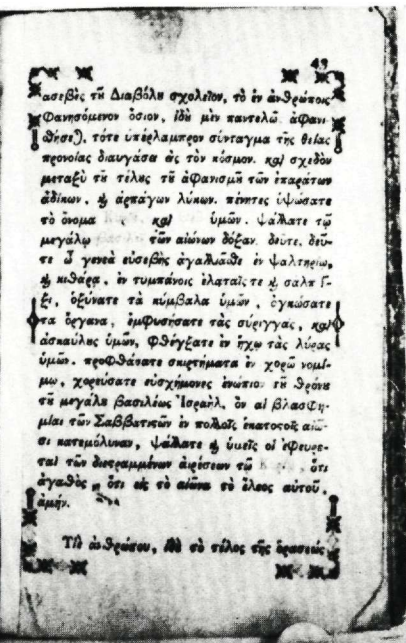
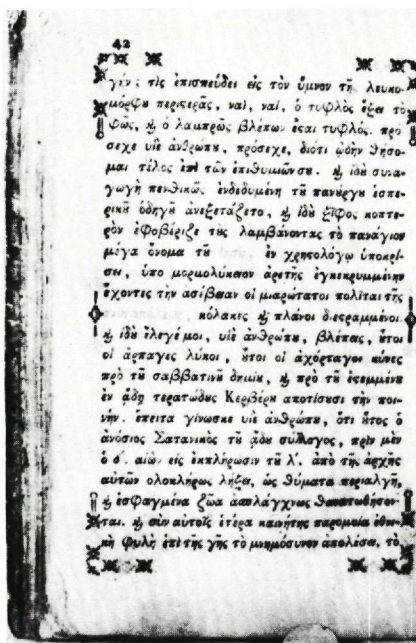
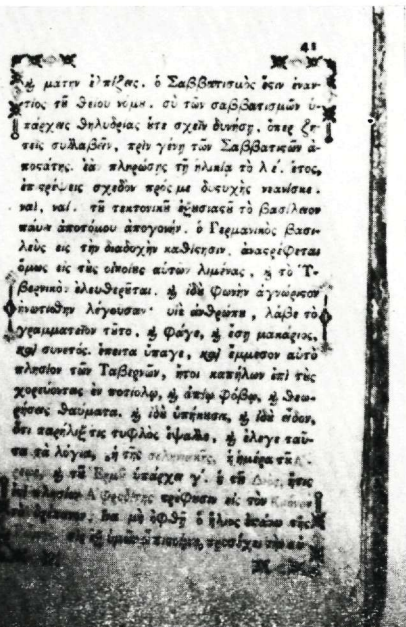
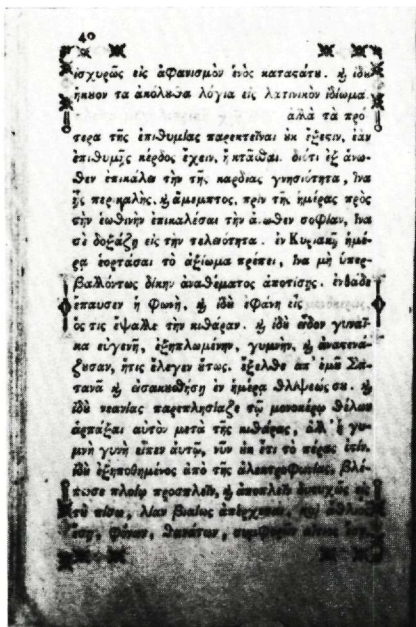
δραμῆν τὴν ἑβραϊαν, καταφρονητικῶς τὰς
συνδικὰς, καὶ ἀπερμήματα τὰ ἐπιτάγματα
σου, ἢ τελευτῶσαν τὴν διαδοχὴν σου εἰς μὴν
γυναικὶ ἀκούουσιν υἱὸν ἀνδρῶν ὅπως λέγει ὁ τῷ
Κυρίῳ Ἀγγέλος τῇ Ἀνδρῇ, ὁ λύχνος σου ἀποφί-
νηται, ἢ λαματίς σου ἀποσβεσθήσεται, καὶ
μενέῃς ἐν σπῶνι, διότι ἰσχυρὸς ἀπὸ τοῦ προ-
τέρου θεοῦ, ἢ ὁ ἔχων τὰς ἐπὶ ἀτέρας ἐν γα-
ρ', ἐπὶ αὐτῷ βασιλεῖματι οἱ τίπται, ἢ βαλῆσαι
ἐκ τὴν γῆν, ἢ συστρέβαν καδῶντες πίπασαι,
ἢ πῆλσον τούτους, διότι ἀπειρομαθῆς, ὥστε με-
μαδυσμένη ἀπὸ τοῦ γλαυκῆς τῷ λυμῶντος πο-
τηρίῳ, τῆς ὑπερφάνης πόρεως, ἢ ὁμοίᾳ ἡμεῖν
μοιχαλῆς γέγονας, οὐ νομίζεις ὅτι εἰρήδης ἐ-
στὶν οὐκ ἐφ', ἀλλ' ὅμως ἐξισπῆσαι, ἢ νομισασιου-
μασι ἀποσπῶν, οἱ παπῶν τῆς κοίτης οἱ σκο-
τίζονται, ἢ τὸν πρὸς ὁδοῦνται, ἐκ ἐκρήσας πρὶ
τοῦ παρὰ τῆς ἡμετέρας σου, εἰς ὃν δευτέρως
ἐν καταφρονητικῶν, ἢ ἐν ἀφανισμῶν σου καθὼς
ὁ δόξα σου εἰς τὴν πόλιν ἔχοντο τῇ δα-
δῇ, ἐν τῇ ἐπὶ ἡμετέρας τῆς ὑψίστης σου, ὁ
κατακαρῶνται, ἢ ἀποκαρῶνται, ἢ ἀποκαρῶνται
κατὰ τὸν δόξα, ἀποκαρῶνται τὴν

πόσει λέγει, ὅτι ἡ διαδοχὴ γυνὴ σπινδοὶ ἀπο-
κρίνεται τὴν τῶν προγόνων ὑπερκοχὴν ἢ τὴν πατρὶ-
κὴν καταλειμμένα κατωκίαν, ἢ ἰδὲ
ἐνέχει, προσφίγειν ταῦτα τὰ λόγια, ὁ γύ-
ναι δευτέρως, τίπας παρὰ ψίον, ἢ βλακὶ ἀ-
περμήματα, ἢ ἰδὲ ἄλλῃ
ἢ ἄλλῃ φανήσονται ἡ διαδοχὴ
γυνὴ. Ἀνδρῶν οὐ ἐν τοσούτοις συμφοραῖς νομί-
ζει οἷμαι, ὡς ὑπάρχῃς εὐδαιμον, ἐν ἀνερπῇ
μακαρίῳ, ἢ ἐν ἰβριάζματι ὄγλα, ἢ ὁ ἀν-
δρῶν αὐτερεῖς σὲ παιδεύει, ἢ τὴν κλαστικὴν ἀγί-
οτητα, ἢ ὑπάρχειν ὁ κόσμος κατακαρῶν τῶν
προγόνων σου, οἷμαι ὡς ἡλικίᾳ ἀρκαί, ἐν διε-
μασι προβάτων ἐνδεδυμένοι κατασκόρζον τὸν
κόσμον, ἢ ἐλάμβανον τὰ τῇ ἐτίμη, ἡττάζον
τυραννικῶς τῶν ἄλλων τὰ ἀγαθὰ, ὑπὸ τὸ περὶ-
βλημα τῆς ἀνερπῆς, οἱ ἄνθρωποι ἐνταύθι
τὸν θεὸν ὑπὸ τὸν ἄδρος τῆς εὐλαβείας, ἀδικῶν, ἐνο-
χῶν, τῶν ἑμῶν παραβλαπῶν ὑπὸ τὴν ἐνδείξιν τῆς
οἰκονομίας, καὶ, καὶ ἰδὲ ταλαίπωρος εἶναι ἢ
ἀφίστανται ὁ οἶκος σου ἔρημος, καὶ ἢ ὁ φέρεται
εἶναι, ἢ ὁ φέρεται τὸ εὐλογημένος οὐκ ἀντὶ τῆς
χομέως ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ ἀδελφεὶς Ἀνδρῶν

Ἐβραῖα πρὸς Ἀνδρῶν, καθὼς ἐπρόσχεθ' ἡ
ἢ ἰδὲ νῆφ' ἐκ πολλῶν διαφανῶν χρωμάτων, ἢ
ἰδὲ ὑπὸ τὰ νῆφ' εἰς τερατώδες ἴσως ἔσχε τὴν
ἡρᾶν ἐκτελειωμένην, ἢ αὐτὴ ἐπολυποικιλίᾳ ὑ-
πὸ τῶν διαφανῶν νηφικῶν χρωμάτων, ἢ ἰδὲ ὁ
ἴσως εἶχε θέσιν περιμελῆς, ἢ πρόσωπον γυ-
ναῖκος εὐγενῆς, ἢ κεφαλὴν γυναικὸς εὐτόκου.
ἢ ἰδὲ φωνὴ ἀγνώστου ἔλεγεν, υἱὸν ἀνδρῶν,
ὑπάγει λάβε τὴν σκεπὴν, ἢ ἀποκεφαλίσον τὴν
ἡράν σου μᾶλλον τῆς Ἀνδρῆς, ἢ ἡρᾶς τὸ γέ-
νησι τὸ καλύψῃ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς, ἢ ἡρᾶ κλαί-
ει πικρότατα, ἢ ἰδοὺ μοι μακρύνει τὴν ζωνὴν τὴν
Παγκοσμίαν, ἢ ἰδοὺ μοι ἀπερῆθη ἀξίως, διὰ τὸ
δοῦλε τοῦ Θεοῦ ἐπιβήσεται μὴ ὑπέρκοχ' ἢ
Ἀνδρῶν εἰς τὴν πονηρικὴν ἀνδρῶν, ἢ ἰδὲ εἰς
σπῶν, ὥστε σπῶν ἐκ ἡμέρας ποικίλῃ καὶ
μοι ἔλγαν, υἱὸν ἀνδρῶν, λάβε ταύτην τὴν
σφαιρᾶν, ἢ ὑπάγει εἰς τὴν θάλασσαν, ἐπὶ τὴν
αὐτὴν ἀπὸ μὲν ἀρχῆς ἕως τέλους, ἢ βλάψας
τὸν Ἀνδρῶν ἐν ἀντὶ τῆς, καὶ ἰδὲ ἔλγαν τὴν
σφαιρᾶν, ἢ ἐπὶ τὴν αὐτὴν, ἢ ἰδὲ ἀποκαρῶνται

Ε Π Ι Μ Ε Τ Ρ Ο

Ἄλλ' ὦ δυστυχεῖς, τί μέλλει γενέσθαι; ποῦ ἀπάγει ὑμᾶς ἡ ὑψηλοφροσύνη ἐκτεῖναι τὴν νίκην; Τὰ ὑψηλὰ ψυχρὰ ὄρη, ἄθλιοι, ὑμῖν οὐ συμφέρουσι. Λυσσώδεις, ναὶ ἀφήσετε τὸν πρόχειρον χορόν, ὃν ἐπιάσατε. Οὕτως ὁ χρησμός λαλεῖ. Βλέπω, ἐγείρεται φοβερά ταραχή. Παννονία, βοήθειαν χρῆσον. Ὁλεθρος, λοιμός, καὶ πόλεμος φανήσεται ὅτι ὁ Κόσμος ἀπόλλυται ἐκ τοῦ Κόσμου. Μετὰ ταῦτα στρέφεται ἡ σφαῖρα, καὶ πίπτει κατὰ γῆς ὁ ἰσχυρότερος. Εἶπετο τοῖς χρησμοῖς ταῦτα τὰ λόγια. Συνθήκας ποιεῖν δοκοῦσιν ἄλλ' εἰς μάτην κοπιῶσι. Σύντομον ἐκχειρίαν ἐγὼ ποιῶ ὑπὲρ ἀληθοῦς εἰρήνης οὐ λογιζομαι. Ὁ Ἄρης ἀπειλεῖ τρομερὸν ὄλεθρον. Ταχινὴ δοκεῖ τοῦ Σύμπαντος ἡ Συντέλεια. Καὶ ἰδοὺ ἐν στέλεχος ἐκ δένδρου Κεδρίνου, ἐξαίφνης ἐκταραττόμενον, ἐτρίξε δεινῶς, ὥσπερ ἦχος Ἀσπίδος. Καὶ ἀνοιχθέντος ἐν μέσῳ, εἶδον ἐξερχομένην μίαν τερατώδη Σαύραν, ἐν ποικίλοις χρώμασιν, ὅλαν πεπαιδευμένου Ζωγράφου χεὶρ οὐκ ἴσχυε ζωγραφῆσαι. Ἐξελθοῦσα τοῦ στελέχους, καὶ πλησιάσασά μοι, ἦρε μου τὴν κεφαλὴν, καὶ εἶπέ μοι ταῦτα τὰ λόγια. Ὑἱὲ ἀνθρώπου, θαυμάσια ἐγὼ σοι λέγω, καὶ μὴ ἀνημονήσεις τοῦ ἔργου, τοῦ σημειώσαι τὸν χρησμόν μου. Γίνωσκε, ὅτι τὸ Βασίλειον τοῦ Φερδινάνδου, ὑπάρχει βραχύ. Καὶ τὸ στέμμα ὃ σὺ ὄρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ μένει εἰς κατοχὴν. Αὐτὸς μὲν τῷ ἀδελφῷ ἐγχειρίσει τὸν δύο προσκτηθέντων Βασιλείων τὴν ἐξουσίαν. καὶ ὄψει τοῦτο μετὰ τὸν πεντηκοστὸν ἀριθμόν. Καὶ ἰδοὺ ἐγένετο σεισμὸς τρομερώτατος καὶ εἶδον παρισταμένην ἔμπροσθέν μου μίαν ἀνθρωπίνην ὄλην πυρίνην μορφήν. Ἦτις στρεφόμενη πρὸς πάντα τὰ μέρη ἐβλεπε, καὶ θυμουμένῳ προσώπῳ ἐφόβει τὸν Κόσμον. Εἶτα στραφεῖσα πρὸς ἐμέ, ἱλαρῷ τῷ προσώπῳ ἔλεγέ μοι ταῦτα τὰ λόγια. Ἐγὼ ἡ πόρνη Σαβαώθεια, ἦν πρὸς καιρὸν τινα μοιχαλὶς, καὶ οὐ μετενόησα.

Ὅθεν κατεκρίθη ἐῖναι ἐξουθενημένην, καὶ ἐπὶ πᾶσι κατηρσχυμένην. Καὶ ὅψ' ἔνα ἔκτον Φίλιππον ἀλαζόνα θεωρῶ ἐμαυτὴν ὑποκειμένην, καὶ αἰχμάλωτον, ὅτι αὐτὸς με φιλεῖ. Οἶδα τοῦτο οὐδὲ ἀνθρώπου, ὅτι ὑπ' αὐτοῦ ἔσομαι ἐξουθενημένη, καὶ καταπεφροννημένη. Ἄλλ' ὦ Θεέ, ἡ Λαμβαρδικὴ ἐξουσία αὐτῷ συμφέρει. Ἄλλος σύλλογος μετ' ἐμοῦ, ἀποβάλλει τὸν φόβον. Ἐκκλίνει τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸν αὐτοῦ αὐχένα, τοῦ ὑποταγῆναι τῷ Νεοφανεῖ Ἠλίῳ ἐτοιμάζεται ναὶ ναί. Ὁ Ἅγιος Μάρκος ἐκτρέμει. Ἄλλ' ἔστιν ἀντιφάρμακον ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἐκ Κερκύρας ὁ θαυμαστὸς συνήγορος τίθησιν ἐκπληξίν καὶ ἡ τοῦ ἐτέρου ὑπερβάλλουσα ἀλαζονεία, νενικημένην καταπίπτει, καὶ λαμπρὰς τελεῖ συνθήκας εἰρήνης. Δοξολογοῦσα ἀνυμνεῖ τὸν τροπαιοῦχον, καὶ ὑπερασπιστὴν Ἅγιον. Ἀκούσας ταύτης τῆς διηγῆσεως, διελογιζόμενη μικρόν. Ἄλλ' ἐν τῷ διαλογίζεσθαι με, εἶδον ἕνα κατάφρακτον πολεμιστὴν. Ὅστις παριστάμενος ἔλεγέ μοι ὄλεθρον ποιοῦσιν οἱ Ὀθωμανοί τὸ Ἰλλυρικόν, καὶ ἡ Παννονία ὑπ' αὐτῶν φεύγουσι. Κοιταλγία δεινὴ ἔξει ταχέως τὴν Βασιλικὴν γυναικαῖα αὕτη δυστυχῶς ἀποστερεῖται τῆς μονωτάτης ἀδελφῆς. Ἀπολείται ἀπροσδοκῆτως τοῦ Ἐτρουροῦ ἡ σύζυγος. Καλῶσαι τὴν τύχην οὐκ ὀφείλω. Καὶ ἰδοὺ εἰς ἀετὸς κατέβαινεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ ἐξῆμесе τρία σφαιρίδια, ὡς κάρυα μεγάλα, καὶ ἰδοὺ αὐτὰ ἀνάγεται. Καὶ ἰδοὺ φωνὴ μία, ἥτις ἐλάλει κατὰ τόνδε τὸν τρόπον Ὑἱὲ ἀνθρώπου, ἀποθανεῖται ἡ τῶν Ῥώσσιων τρίτῃ νεάνις ἀπὸ τοῦ. Αὕτη ἐπιμελεῖται τοῦ στερεῶσαι τὸν υἱὸν τῆς ἀδελφῆς εἰς τὴν διαδοχικὴν Κυβέρνησιν ὅμως οὐ δοκεῖ εἰρηνοποιεῖς. Ὁ Δαφνοστεφφόρος Καῖσαρ φαίνεται μοι κατὰ τινα τρόπον, ὅτι ἐπίδημος ἔσται εἰς τὴν Οἰκουμένην. Καὶ ἰδοὺ ὁ Ἀετὸς ἐλάλει οὕτω Δυστυχῆς γύναι, οὐ μὲν τοι εὐφρανθήσῃ ἐπὶ τοῖς τέκνοις σου, κἂν πάντα ὦσιν, εἰ καὶ ὑπὲρ τῶν τριῶν παρεγγυᾶται ὁ ὄρκιος. Καὶ ἰδοὺ μία Περγαμηνώδης πυραμὶς πυρίνη, καὶ ἰδοὺ μία ἐπιγραφὴ μέλαινα ἐπ' αὐτῇ, περιέχουσα ταῦτα τὰ λόγια. Κίνδυνοι, θάνατοι, ἄτομα, διαφοραὶ, λοιμοί, πείναι, καταδρομαί, ἐμφύλιοι πόλεμοι, παραβιασμοί, σεισμοί, φαινόμενα Οὐράνια φανήσονται. Ἄλλ' ὦ Θεέ, μὴ γένοιτο, ἵνα ἡ τοῦ Καίσαρος Ἀξία ἀμοιβαία δευχθῇ. Βία κακὰ. Ἄλλ' ὦ Θεέ, ὅμως τί εἴποιμαι; Τὸ τέλος τῶν κακῶν τελευτᾷ μετὰ τῆς ζωῆς τῆς Βασιλικῆς γυναικός. Ὁφονται μετὰ τὴν λῆξιν τὸν διαμερισμὸν οἱ Σάξονες, οἱ Πάβαροι. Οἱ Σάξονες, οἱ Παυαροὶ εἰς τὸ δέκατον ἔτος μερίδας ἔξουσιν. Ὁ Βασιλεὺς κρατεῖ τὸν στατήρα, καὶ ἀπὸ τῶν λαφύρων μετοχετεύει, καὶ μετὰ συνθηκῶν, καὶ συμφωνιῶν λαμβάνει τι μέρος. Οἱ Αἰρετικοὶ Γερμανοὶ εἰς ἐναλλαγὴν τοῦ Καίσαρος πανσθενεῖ τὴν αἰτίαν λαμβάνουσι, καὶ ἀπὸ τῶν προτέρων συμβάσεων βίᾳ ἀπαλλάττονται. Ὁ Βασιλεὺς τέκνον οὐχ ἔξει ἐκ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ οὐχὲν ἐκ

τοῦ Αὐγούστου. Ὅφει τὴν Μοναρχίαν χρονίζουσιν. Ὁ Τρομερὸς Αἰὼν προσοίσει τὸν χρυσοδωδέκατον ἀριθμὸν· ἔπειτα βεύσει μέλι καὶ γάλα κατὰ πάντα· Κοπάζουσιν αἱ ζᾶλαι, καὶ ὀλοπληρῇ πεντήκοντα ἔτη Βασιλεύσει ἡ Γαλήνη. Ἡ Ἀλήθεια θριαμβεύσει. Καὶ ὁ Οὐρανὸς χαρήσεται τῇ ἀληθεῖ δόξῃ. Ἀνυψωθήσεται ἡ Ὁρθόδοξος πίστις, καὶ σκιρτήσῃ Αὕτῃ ἐξ Ἀνατολῆς πρὸς Δυσμᾶς, ἵνα μακαρίζηται. Φρίξουσιν οἱ Βάρβαροι, καὶ ὅλως τρέμοντες, κατὰ κεφαλῆς ταχέως ἀποφεύγονται, ἐγκαταλιπόντες τὴν μητρόπολιν τοῦ Κόσμου. Τότε ὁ Θεὸς ἔσται δοξαζόμενος. Καὶ ὄψονται οἱ ἄνθρωποι τὰ ἔργα τῆς παντοδυναμίας Αὐτοῦ. Οὕτω γένοιτο, καὶ οὕτως ἔσται, Ἀμήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

Ἦκουσα φωνῆς ἐρχομένης ἀπ' Ἀρκτου ἧτις ἔλεγεν οὕτω. Ῥωσσία, ἐξύπνησον γοῦν ἐκ τοῦ ὕπνου· πρὸς σέ ὁ λόγος τοῦ Ἀγγέλου τοῦ Κυρίου. Καὶ ἐν τῷ πρωτῷ τοῦ Ἡλίου ἐμπλησθήσεται ἐλαίου καθαροῦ ἢ λαμπράς σου. Καὶ πρὶν ὁ Ἡλῖος ἐν τῷ Ἀνατολικῷ Ζωδιακῷ φανῇ, σὺ μὲν ἐμφανὲς ἔσῃ ὡς φίλη ἡγαπημένη. Ἰδοὺ τὰ ἄριστα πολεμικά σου ὄργανα γεμίζουσι τὸν αἰθέρα μελωδίας. Οἱ πολεμισταὶ καὶ Ἡρώες σου ψάλλουσι σχεδὸν τὰ νικητήρια. Προσκαλοῦντες σε ἀναμορφῶσαι τὸν πλακοῦντα ἐξ Ἀλφίτου Ἀμιάντου σὺν τῇ τοῦ Χριστοῦ εἰλικρινεῖ σφραγίδι. Ὅστις μιᾷ τῶν ἡμερῶν σε ἐρρύσατο ἀπὸ τοῦ σκότους τῆς διεστραμμένης εἰδωλολατρείας. Δράξαι τῶν ὅπλων ταχέως ὡς ἀδελφῇ μου· ὕπαγε Συνηγόρησον τῇ ἐξ Αὐτοῦ αἰωνίῳ Ἀληθείᾳ. Ἐπειδὴ εἰς σέ ἐτηρεῖτο τὸ σημεῖον τῆς τοσαύτης φωταυγοῦς δόξης. Ἀλλ' ἄκουσον ἀδελφῇ μου πεφιλημένη· Γίνωσκε, ὅτι ἐκ τῶν Ἀγαρηνῶν εἰς τὴν ἐβδόμην ἑκατοντάδα ἔσῃ ἐνοχλουμένη· καὶ ἐπαρίθμει σχεδὸν περὶ τὸν τεσσαρακοστὸν. Καὶ ὄψει, ὅτι ἔσῃ Τροπαιούχος.